

DAGOLL
DAGOM

50 ANYS

LA VANGUARDIA

50 anys de Dagoll Dagom, la companyia de teatre musical referent a Catalunya

La companyia de teatre Dagoll Dagom celebra el seu 50è aniversari i es despedeix per sempre dels escenaris amb l'última reposició de 'Mar i cel'

MAAR ICEE

DAGOLL DAG50M
ANYS



L'últim 'Mar i cel' de Dagoll Dagom

La companyia s'acomiada dels escenaris tornant a pujar al Teatre Victòria amb la quarta reposició de 'Mar i cel'

EVA OJALVO
Barcelona

Aquest 14 de setembre torna a l'escenari del Teatre Victòria de Barcelona el clàssic de Dagoll Dagom: *Mar i cel*. Un musical que acomiada la companyia després de cinquanta anys de trajectòria, trenta-quatre produccions teatrals i cinc produccions televisives, i que coincideix amb la celebració del centenari de la mort de l'escriptor Àngel Guimerà, autor de l'obra *Mar i cel* que va inspirar aquest musical. La direcció original va ser de Joan Lluís Bozzo, però enguany serà a càrrec d'Anna Rosa Cisquella i Miquel Periel.

El recorregut del musical

El musical es va estrenar per primera vegada el 7 d'octubre de 1988 al Teatre Victòria de Barcelona i va tenir un gran èxit. Des de la seva interpretació inicial, *Mar i cel* s'ha representat en diverses ocasions, consolidant el seu lloc en la història del teatre català (jo diria, fins i tot, que és el musical més emblemàtic de Catalunya). Després de la primera representació el 1988, el musical va ser remuntat el 2004 i de nou el 2014, donant a veure la seva rellevància i atractiu per a les noves generacions d'espectadors. Fins al moment, les funcions de *Mar i cel* sumen 1.219.535 espectadors, dels quals uns 180.000 són estudiants, i amb un total de 1.300 funcions. Dagoll Dagom ha portat l'obra a diferents teatres a Catalunya i Espanya, consolidant la seva fama. Aquest 2024, vol tancar el cercle fent l'última representació de l'espectacle, i concloure així 50 anys del recorregut de la companyia.

La història

L'obra es basa en l'obra teatral homònima escrita per Àngel Guimerà, un dramaturg català del segle XIX, que és un pilar de la dramaturgia catalana. La seva obra, estrenada al Teatre Romea de Barcelona el 7 de febrer de 1888, va ser un èxit immediat i es va arribar a traduir en vuit llengües. Dagoll Dagom la va transformar i la va convertir en un musical.

La història se centra en el conflicte entre cristians i musulmans a l'Espanya del segle XVII, un moment de gran tensió entre cultures i que va acabar amb l'expulsió del regne d'Espanya de 300.000 moriscos decretada per Felip III l'any 1609. Saïd, un pirata musulmà, és el capità d'un vaixell algerí que ha capturat una nau cristiana. Durant la lluita per l'abordatge del vaixell hi ha hagut diversos morts i ferits, però el botí i els presoners són de gran valor, per tant, podran vendre'ls o demanar-ne un rescot. Entre els capturats, hi ha el personatge de la Blanca, una jove cristiana, a qui en un moment donat Saïd demana que li curi les ferides. *Mar i cel* és una història d'amor impossible. Un "Romeu i Julieta" número dos. Un corsari morisc i una noia cristiana. Un món vist des d'orient i un món vist des d'occi-



Repartiment de *Mar i cel* 2024

ARXIU

dent. Saïd i Blanca s'enamoren malgrat les seves religions enfrontades, que ceguen i no deixen l'orgull i la revenja a part. Una lluita constant i eterna entre cultures, que té molts paral·lelismes amb el nostre món actual i que provoca un amor tràgic.

Alèxia Pascual i Jordi Garreta protagonitzaran 'Mar i cel' 2024

La música

La música de *Mar i cel* és un dels elements més icònics del musical, amb composicions que reflecteixen la tensió i el drama de la història. El compositor Albert Guinovart va ser l'encarregat de crear la banda sonora de l'obra, i les cançons s'han tornat molt populars entre els seguidors del teatre musical a Catalunya. A més, la música és en directe; aquesta última vegada serà tocada per una orquestra de tretze músics. En aquesta última versió, la direcció musical la duran a terme Joan Vives i Sergi Cuenca.

El text

El text del musical va ser a càrrec de l'escriptor català Xavier Bru de Sala i segueix de prop l'obra original d'Àngel Guimerà, amb adaptacions per reflectir l'estil de Dagoll Dagom i el format musical.

Els protagonistes

En cada reposició, el musical ha comptat amb un elenc diferent, aportant noves interpretacions i matisos als personatges. A la primera versió, la protagonista Blanca va ser interpretada per Àngels

Gonyalons, mentre que Saïd va ser interpretat per Carlos Gramaje. En les següents versions, l'han protagonitzat Elena Gadel, el 2004, i Ana San Martín, l'any 2014, i Carlos Gramaje, un cop més, l'any 2004, i Roger Berruezo, el 2014, que van aportar els seus talents únics als personatges.

Aquesta última representació de *Mar i cel* serà protagonitzada per dos actors molt joves. Alèxia Pascual, tercera finalista de la segona temporada d'*Eufòria*, serà la nova Blanca als seus 22 anys, i Jordi Garreta, actor a l'obra de teatre *El médico* i en les sèries *Cuéntame cómo pasó* o *Moebius*, interpretarà el nou Saïd, a l'edat de 26 anys.

El repartiment es completa amb Berta Luna com a l'estimat Idriss; Abel García com a Joanot; Albert Gràcia com a Hassèn; Xavi Fernández, que repeteix com a Don Carles; Eloi Gómez com a Ferran i arquebisbe Ribera; Clara Renom com a mare de Saïd i Teresa; Sergio Escribano com a Malek i soldat; Candela Díaz com a Maria i dona morisca; Esteve Roig com a Osman i soldat; Cisco Cruz com a Salam, Baró de Dènia i soldat; Albert Mora com a Felip II Rei d'Espanya, Albanès i soldat; Anna Alborch com a Reina Margarida d'Àustria, Carme i dona morisca; Bittor Fernández com a Felip, Duc de Lerma i caporal; Estel Aparicio com a Saïd nen i Montserrat; Carme Giner com a Rosa i dona morisca; Biel Llongueras com a Adberrahim i Idriss II; Guillem Ripoll com a Mut i pare de Saïd, i Guillem Fole com a Mohamed i soldat.

Les entrades de *Mar i cel* ja estan a la venda i fins al moment ja se n'han venut 75.000.

50 anys
DAGOLL DAGOM

Entrevista a Joan Lluís Bozzo, soci director de Dagoll Dagom

“El teatre no pot fer gaires distincions, el teatre ha de buscar el gran públic, si vol sobreviure econòmicament”

EVA OJALVO Girona

Al començament de la companyia va haver-hi el debat de fer el teatre en català o en castellà?

No, no, nosaltres érem catalans, ens expressàvem en català i el teatre el fèiem en català. No va ser mai objecte de debat això. L'únic és que quan sortíem fora dels països catalans, aleshores sí que ho traduïem al castellà.

I quines han sigut les influències de Dagoll Dagom? Qui els ha influït?

Home, el teatre independent dels anys 60-70: totes les obres de teatre que havia fet, per exemple, la companyia Adrià Gual, amb la direcció del Ricard Salvat; Els Joglars també ens havien influït; els Comediants. Tota la fornada del teatre independent que havia sorgit a finals dels anys 60, començaments dels anys 70, ens havien influït molt.

Considera que hi ha prejudicis sobre el teatre musical?

No, jo crec que no. El que passa és que el teatre musical és molt més complicat de fer que el teatre parlat només, el teatre de text. Perquè has de comptar amb tota la part de la música i del cant. Ja que moltes vegades pots reunir una companyia que ho faci molt bé a nivell de text, però on no hi hagi ningú que tingui ni idea de cantar. I després, l'orquestra, i després, també en alguns musicals, la part de dansa, la coreografia... Vull dir, és un teatre amb el que tot el procés és molt més complicat, també. Ara, això fa que tinguin més públic, crec.

I creu que fer teatre musical de masses en català és factible?

Sí. Jo penso que *Mar i cel* és una molt bona demostració que es pot fer un teatre musical de gran abast popular i comercial. Sí, sí. *Mar i cel* i gairebé tot el que hem fet nosaltres ho demostra.

Com creu que ha evolucionat el teatre musical a Catalunya? Creu que té un bon futur i que n'heu sigut referents?

Jo crec que sí, que Dagoll Dagom ha estat un referent de la creació del teatre musical i ara, doncs, hi ha moltes escoles que s'hi dediquen. Hi ha una formació actoral molt més gran de



Joan Lluís Bozzo.

cara al teatre musical que quan vam començar, que una mica vam haver de buscar actors que cantaven i cantants que actuaven. I ara, en canvi, gràcies a escoles com, per exemple, l'Eòlia, que és l'escola en què nosaltres estem implicats, hi ha molta atenció al teatre musical i jo crec que té un bon futur.

“Nosaltres érem catalans, ens expressàvem en català i el teatre el fèiem en català. No va ser mai objecte de debat això”

I quin consell donaria a les companyies de teatre musical que estan sorgint ara?

Que mirin de fer uns productes tan ben treballats com sàpiguen i pensant que puguin agradar a tots els públics. Perquè si el que fan només agrada a un segment determinat de públic, aleshores limiten molt les seves possibilitats. Que pensin en tots els públics.

I creu que hi ha actualment companyies que són successores de Dagoll Dagom o persones que fan coses en la mateixa línia?

Home, jo crec que sí. Jo crec que molta de la gent que actualment es dedica al teatre musical, com per exemple, el director musical i cantant Daniel Anglès, que també ha fet grans musicals, o companyies com l'Egos Teatre, han tingut Dagoll Dagom com a referents, sí.

**“Quan ve la nit, sota la lluna blanca
Totes les flors a contracor es tanquen
Quan ve la nit, sota la lluna blanca
Sols una flor s'obre de sobte i canta.”**

La cançó *Flor de nit* ens parla de la vida nocturna i el glamur del cabaret Flor de Nit, situat a l'Avinguda del Paral·lel en la Barcelona dels anys 20 i 30. Es pot respirar l'ambient bohemí i entreveure els personatges que freqüentaven el local.

**“Paleta de races,
mirall de tots els filtres.
Espurna divina,
caldera de l'infern.”**

Segurament amb aquestes quatre frases ja us ve la imatge de l'icònic arlequí de l'obra *Antaviana*. La cançó i dansa de *l'arlequí* ens transmeten una atmosfera de fantasia i joc, reflectint l'esperit lúdic i sovint inesperat dels contes de Calders, autor en què Dagoll Dagom s'inspira per fer l'espectacle.

**“Cada matí quan em desperto
tot el meu món torna a girar.
Una cançó que sona a la ràdio
em fa sentir com mai m'he trobat”**

La cançó és una celebració del moviment català que va sorgir a finals dels anys 80 i dels 90. És l'última cançó de l'espectacle *Catalunya* i pels fans de Dagoll Dagom ja és tot un rock català.



Més sorpreses per als seguidors de Dagoll Dagom

EVA OJALVO Girona

La companyia ha anunciat que hi haurà diverses celebracions per la commemoració dels 50 anys de trajectòria i l'acomiadament dels escenaris de Dagoll Dagom

El primer acte serà la gala *La gran nit*

de *Dagoll Dagom*, que tindrà lloc l'11, 12 i 13 de juliol dins la programació del Festival Grec, un festival internacional que es du a terme a Barcelona, que combina teatre, música, dansa i circ.

La gala serà presentada per Daniel Anglès i durant l'espectacle es podran veure escenes i escoltar les músiques

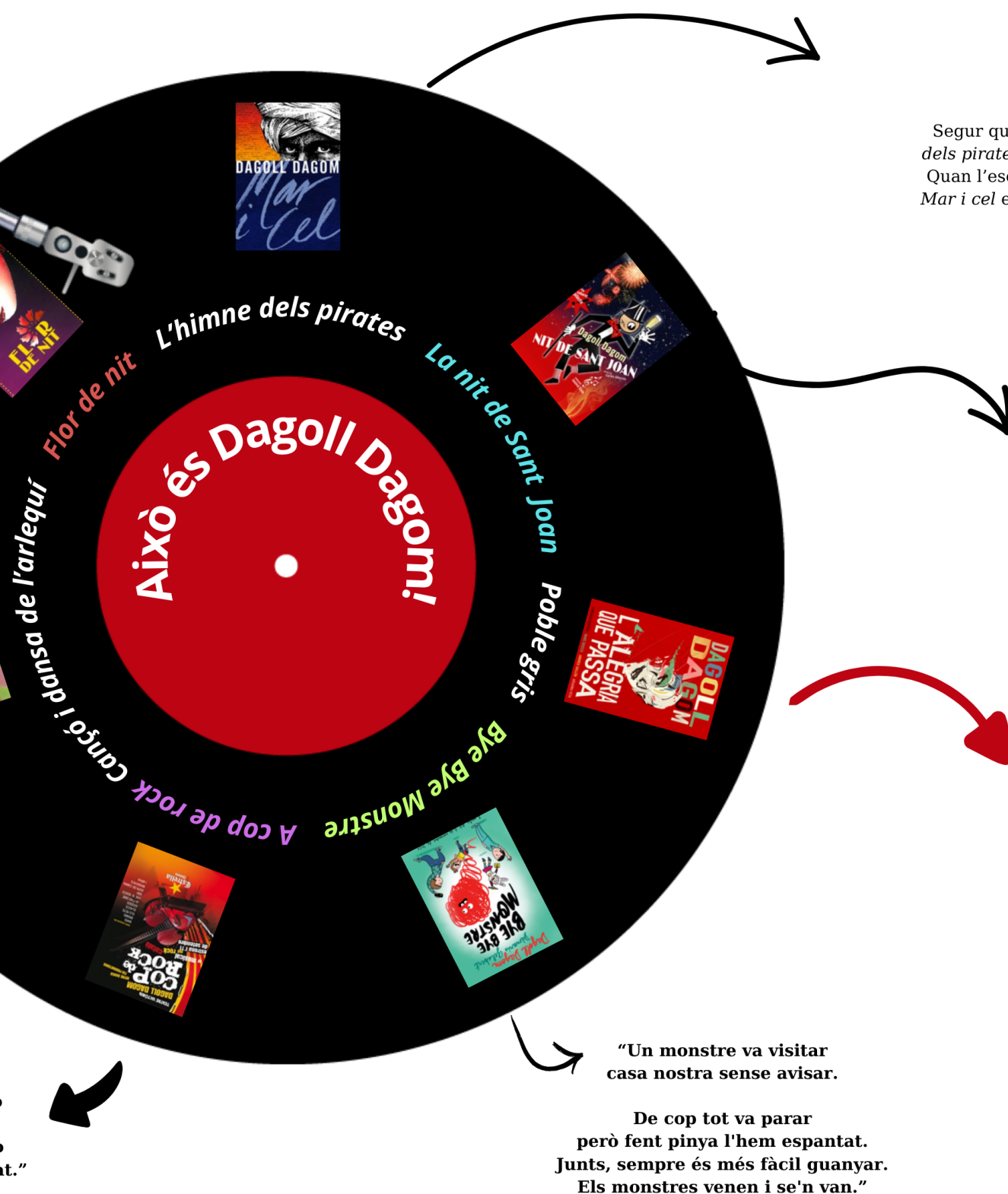
més conegudes del llarg recorregut de la companyia, acompanyades per la instrumentació de l'Original Soundtrack Orchestra i actors i actrius que han passat per les diferents funcions de la companyia.

La commemoració també comptarà amb una exposició en diferents espais del Teatre Victòria (teatre que ac-

llirà l'última representació de *Mar i cel*) que repassarà la trajectòria de Dagoll Dagom a través de fotografies, textos, materials i vestuaris.

Finalment, s'editarà un disc en format vinil on s'hi podran escoltar les cançons més reconegudes, moltes convertides en himnes de la cultura musical catalana, de Dagoll Dagom.

Alguns dels hits que podria contenir el vinil de Dagoll Dagom



**"El mar és com un desert d'aigua,
no té camins ni té senyals;
El mar és un desert d'onades,
una lluita sorda i constant..."**

Segur que tots heu sentit aquests versos alguna vegada. *L'himne dels pirates* s'ha convertit en un dels himnes de la cultura catalana. Quan l'escoltem, no podem parar de pensar en el famós vaixell de *Mar i cel* enmig de l'escenari i l'elenc muntat a sobre fent piruetes i cantant.

**"La nit de Sant Joan és nit d'alegria
Estrellat de flors, l'estiu ens arriba.**

**De mans d'un follet que li fa de guia
Primavera mor, l'hivern es retira
Si arribés l'amor, mai més moriria"**

Potser no sabíeu que la cançó *La nit de Sant Joan* la va escriure en Joan Lluís Bozzo. Cantada per Jaume Sisa, Marc Pujol, Jofre Borràs, Laia Piro i Dagoll Dagom, la cançó ens transporta a les nits màgiques de Sant Joan descrivint-ne la felicitat del dia.

**"Benvinguts al meu poble, poble gris.
Poble random, com qualsevol altre.
Un de tants i tants pobles, pobles habitats,
però poc habitables. I que inevitablement,
atrapats entre quatre carreteres,
porten una vida sense llustre ni rastre...
ni rastre... de res destacable. I que
inevitablement, per excés d'atur, per excés de
feina, han perdut el tren, el tren del moment, i
una fonda apatia els adorm i els frena."**

Poble gris és la cançó que inicia el darrer musical de la companyia, *L'alegria que passa*. Ens introdueix a l'espectacle descrivint un poble buit, trist i monòton on hi resideixen persones adormides per la rutina, sense cap perspectiva de sortir del "poble gris".

**"Un monstre va visitar
casa nostra sense avisar.**

**De cop tot va parar
però fent pinya l'hem espantat.
Junts, sempre és més fàcil guanyar.
Els monstres venen i se'n van."**

Bye Bye Monstre és un musical familiar que fa referència a la pandèmia, on un monstre entra a casa d'una família i junts l'han de derrotar. La cançó *Bye Bye Monstre* és la que tanca l'espectacle i ens explica que, per fi, han acabat amb l'intrús.

Alguns dels hits que podria contenir el vinil de Dagoll Dagom

ELABORACIÓ PRÒPIA

Un llegat innegable

Dagoll Dagom celebra cinquanta anys de trajectòria, deixant una empremta profunda en la cultura catalana i transformant el teatre musical a Catalunya

EVA OJALVO Girona

Quan parlem de teatre a Catalunya, és impossible no mencionar Dagoll Dagom. Aquesta companyia, fundada el 1974, ha deixat una empremta indeleble en la cultura catalana i ha estat un referent indiscutible en l'escena teatral. Amb cinc dècades de trajectòria, Dagoll Dagom no només ha entretingut generacions de públic sinó que també ha redefinit el concepte de teatre musical en la nostra llengua.

El llegat de Dagoll Dagom és ric i divers. Des dels seus inicis amb obres com *No hablaré en clase* fins a clàssics indiscutibles com *Mar i cel*, han sabut combinar magistralment la narrativa, la música i la posada en escena per crear espectacles que ressonen amb l'ànima del públic. Han aconseguit fer del teatre un espai on la màgia i la realitat es troben, oferint històries que reflecteixen tant la nostra història col·lectiva com els nostres somnis individuals.

El reconeixement que ha rebut la companyia al llarg dels anys és un testimoni del seu impacte. Premis Max, Butaca i Gaudí han aplaudit la seva creativitat i la seva capacitat de reinventar-se. Però més enllà dels guardons, el seu veritable èxit es troba en la connexió emocional que han establert amb el públic. Qui no recorda amb nostàlgia l'emoció de veure *Flor de nit* o *Cop de rock*? Cada producció de Dagoll Dagom és un esdeveniment esperat amb il·lusió i expectació, una promesa de qualitat i passió.

Ara, el panorama teatral català s'omple de nostàlgia i reconeixement mentre celebrem el cinquantè aniversari i la baixada de taló d'una de les companyies més emblemàtiques de la nostra cultura. Però aquest adeu no és un comiat trist. És un moment per celebrar l'herència que deixen en rere i per reconèixer els nous talents i les noves generacions que prenen el relleu de la feina feta, que ha inspirat molts joves a formar-se en aquestes disciplines (el teatre, la música, la dansa i la dramaturgia) i a no deixar de perseguir els seus somnis. Figures com, per exemple, enfocant-nos en l'últim espectacle de la companyia,



Equip de *L'alegria que passa* als premis de la Crítica

ARXIU



Joan Lluís Bozzo, Anna Rosa Cisquella i Miquel Periel

DAGOLL DAGOM



L'alegria que passa

ARXIU

L'alegria que passa, l'Ariadna Peya, en Marc Rosich i l'Andreu Gallén, que han demostrat amb escreix que tenen les eines per continuar amb el llegat de Dagoll Dagom. Peya, amb la seva habilitat per combinar dansa i teatre de manera orgànica i captivadora; Rosich, amb la seva ploma aguda i sensible; i Gallén, amb la seva capacitat de crear atmosferes musicals que emocionen i complementen perfectament la narració escènica.

Dagoll Dagom ha demostrat que el teatre pot ser una eina poderosa de canvi i reflexió. I han deixat una empremta innegable en la cultura catalana.

La influència de Dagoll Dagom s'estén més enllà dels teatres. Han creat juntament amb Tricicle l'escola Eòlia, un Centre Superior d'Art Dramàtic on es poden cursar estudis dels àmbits del teatre, el musical, la dramaturgia, el cant i la dansa, creant així noves formades d'artistes cada vegada més preparats. Han contribuït a la formació d'un públic fidel i crític, capaç d'apreciar el bon teatre i de reconèixer l'esforç i la dedicació darrere de cada producció. Han mostrat que el teatre pot ser una eina poderosa de canvi i reflexió. I han deixat una empremta innegable en la cultura catalana.

A mesura que ens acomiadem de Dagoll Dagom, fem-ho amb un agraïment profund. Agraïm els moments màgics, les rialles, les llàgrimes i les cançons que no podrem deixar de taral·lejar. Celebrem la seva història i esperem amb il·lusió el futur del teatre català.

L'esperit de Dagoll Dagom no desapareix, sinó que es transforma i es renova, assegurant-se que el teatre català continuarà sent un referent d'innovació, qualitat i passió. Que s'abaixi el taló per Dagoll Dagom, però que la seva màgia ens continuï captivant durant molts anys més.

LA GRAN NIT DE DAGOLL DAG500M ANYS

